

Motion till riksdagen 2005/06:Ju422

av Peter Eriksson m.fl. (mp, -)

Våld i nära relationer

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att polisutbildningen bör genomsyras av kunskap om genus, makt och våld i nära relationer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att juristutbildningen bör genomsyras av kunskap om genus, makt och våld i nära relationer.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det i polisens kontinuerliga arbete krävs uppdateringar om situationen kring genus, makt och våld i nära relationer.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att nämndemän kontinuerligt skall uppdateras i frågor om genus, makt och våld i nära relationer.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att åklagare kontinuerligt skall uppdateras i frågor om genus, makt och våld i nära relationer.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att domare kontinuerligt ska uppdateras i frågor om genus, makt och våld i nära relationer.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kriminalvårdens verksamhet med särskilda behandlingsprogram för mäns våldsbeteende utvecklas och utvidgas för att undvika återfall.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen utreder möjligheten att utöka samarbetet mellan landsting och rättsmedicin för att öka anmälningsfrekvensen hos utsatta kvinnor.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genomföra en förändring av socialtjänstlagen för att fastställa kommunernas ansvar för våldsutsatta kvinnor.²
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utvidga kommunernas ansvarsområde i socialtjänstlagen till att gälla personer oavsett sexuell identitet.²

Fel! Okänt namn på

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att kvinnor som lever med skyddad identitet måste ges tillgång till sina sociala rättigheter och att myndighetsansvaret för denna fråga måste centraliseras.²
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att utvidga kommunernas ansvarsområde i socialtjänstlagen till att gälla även män som söker hjälp för aggressivt och våldsamt beteende.²
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om vikten av att kvinnojourerna synliggörs och uppvärderas.²
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om vikten av professionella manscentrum runtom i Sverige.²
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att uppmuntra den verksamhet som killprojekt som t.ex. Normal och Sharaf-hjältar genomför i Sverige.¹
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att synliggöra och uppvärdera mansjourernas verksamhet.²

¹ Yrkandena 2 och 15 hänvisade till UbU.

² Yrkanden 9–14 och 16 hänvisade till SoU.

Inledning

Den anmälda misshandeln i nära relationer ökar för varje år. Vi vet idag att mäns våld mot kvinnor är ett stort samhällsproblem. Statistiken talar sitt tydliga språk att hemmet är en farlig plats för kvinnor att vistas på. Hemmet är en plats för våld, sexuella övergrepp och psykisk tortyr. Denna ohållbara situation har fört med sig en debatt om vem som drabbas, varför, hur ofta, hur allvarligt och vem som utför våldet.

Arbetet för kvinnofrid som påbörjades i mitten av 1990-talet har varit laddat. Våld i nära relationer griper in i privatlivet och berör identitetsfrågor. Detta samhällsproblem särskiljer sig från annat politiskt arbete i den offentliga sfären genom att gripa in i privatlivet som vanligtvis står bortom politisk påverkan. Genom att visa på de starka samband som råder mellan människors privata och offentliga makt (respektive maktlöshet) blir kvinnofridsfrågan en politiskt laddad fråga.

Det är samhällets ansvar att komma till rätta med mäns våld mot kvinnor genom kraftiga motåtgärder. Det är ytterst en fråga om demokrati: att varje svensk medborgare ska garanteras rätten att leva fri från våld, kunna vara trygg i sitt hem och kunna leva sitt liv utan rädsla för att bli dödad av sin partner.

I det följande kommer samhällsproblemet mäns våld mot kvinnor att behandlas och även våld i samkönade relationer och de tillhöriga reformer som krävs för att få bort våldet.

Våld i nära relationer

Hur yttrar sig våld i nära relationer?

Enligt statistik från Brottsförebyggande rådet har den anmälda misshandeln mot kvinnor ökat med 20 procent de senaste tio åren, till närmare 23 000 anmälningar år 2004. Sedan 1990-talet ligger ökningen på 40 procent. Ökningen beror på att man i högre grad än tidigare anmäler misshandel som man utsatts för, samt att det faktiska våldet har ökat. Kriminalstatistiken visar att i 75 procent av de anmälda fallen är gärningsmannen en person som kvinnan är bekant med. I två tredjedelar av fallen har mannen och kvinnan en nära relation. Nio av tio mord på kvinnor i Sverige begås av en man som står i nära relation till kvinnan.

Amnesty har i sin rapport *Mäns våld mot kvinnor i nära relationer* beskrivit det fysiska våldet mot kvinnor i nära relationer som oftast lokaliserade till huvudet, hals och buk. Våldet sker i form av slag, sparkar, örfilar, kraftiga knuffar, strypgrepp och användandet av tillhyggen och vapen. Sexuellt våld innefattar påtvingad sexuell beröring, påtvingade förmedrande sexlekar och sexuella handlingar, våldtäkt samt våld riktat mot bröst och underliv.

Barnens situation i familjer där våld pågår är dessutom oerhört viktig att understryka. I kontakt med kvinnojour, skyddat boende och myndigheter är

Fel! Okänt namn på

det ständigt viktigt att barnens situation inte glöms utan istället lyfts fram för att synliggöra problematiken och ge dem en så trygg uppväxt som möjligt. Barnens rättigheter i dessa aspekter lyfts fram vidare i Miljöpartiet de grönas partimotion om barn (So699).

Vem utför våldet?

Mansvåld

Enligt omfångsundersökningen Slagen Dam har nästan varannan kvinna över 15 år i Sverige, utsatts för våld eller hot om våld av en man. Undersökningar har visat att cirka 40 procent av alla svenska kvinnor någon gång utsatts för sexuellt tvång inom en relation och att cirka en fjärdedel av dessa övergrepp torde kunna rubriceras som våldtäkt. I en undersökning presenterad i The Lancet, omfattande cirka 2 000 svenska kvinnor, och presenterad i Dagens Nyheter 041215, uppgav 17 procent att de någon gång utsatts för sexuella övergrepp. BRÅ:s statistik talar även sitt entydiga språk där våld utfört av en närstående man i hemmet idag uppgår till 23 000 anmälningar.

Precis som allt annat våld är det viktigt att uppmärksamma och motarbeta det så kallade hedersrelaterade våldet. Många flickor och unga kvinnor är hänvisade till en tillvaro där deras liv kontrolleras in i minsta detalj. Anledningen är en uppfattning om att kvinnors uppträdande är avgörande för familjens heder och att en kvinna som bryter mot normerna vanhedrar sin familj. Då måste männen återupprätta sin heder. Till skillnad från annat våld mot kvinnor hänvisar förövaren till att hederstänkandet är en del av hans kultur eller tradition. Ur ett rättsligt perspektiv skiljer sig inte hedersrelaterat våld från annan misshandel mot kvinnor.

Kvinnovåld

Det finns inga svenska undersökningar om kvinnors våld mot män. Amerikanska och engelska undersökningar pekar däremot på att sådant våld förekommer. Enligt uppgift från Mårten af Ekenstam från Mansjouren i Stockholms län är cirka 15 procent av de samtal de får årligen från kvinnor, varav enbart en bråkdel uppger att de misshandlat sin partner. Enligt en norsk undersökning är kvinnors våld mot män lindrigare även om kränkningen och den psykiska utsattheten att leva i en våldsrelation är lika stor för männen. Eftersom det inte ingår i mansrollen att vara ett offer och särskilt inte att bli slagen av en kvinna, är risken för att mörkertalet är stort kring dessa anmälningar.

Eftersom det saknas kunskap om hur utbrett kvinnors våld mot män är krävs det en utredning om densamma för att fastställa problemets storlek och därefter agera med politiska medel för att förhindra detta.

Våld i samkönade relationer

Den europeiska och amerikanska statistik som finns tillgänglig visar att mellan 25 till 45 procent av alla lesbiska kvinnor någon gång varit utsatta för våld i en relation. Forskningen på homosexuella mäns utsatthet för partnermiss-handel är mer bristfällig, men även här visar studier på en hög utsatthet.

Vad som däremot är obestridbart är att personer i samkönade förhållanden är utsatta för faktorer som att inte bli trodd av myndigheter och dessutom att vissa par fortfarande inte kan ha kommit ut som ett samkönat par för sin omgivning. Dessa är vissa anledningar som bidrar till att homosexuella inte söker hjälp för att komma ut ur våldspräglade förhållanden.

Det är viktigt att denna problematik berörs vidare genom att en utredning genomförs om vilka satsningar som krävs för att homosexuella lättare ska kunna söka hjälp vid våldsutsatthet. Det är viktigt att lesbiska kvinnor kan få hjälp hos kvinnojouurer och att det finns mottagningar där HBT-personer (homo- och bisexuella samt transpersoner) kan få hjälp mot aggressivt och våldsamt beteende.

Samhällets ansvar för våldet i hemmen

Våld i nära relationer förflyttar de politiska lösningarna in i privatlivets sovrum och skapar därför stor debatt. Det är viktigt att gå till roten av våldsproblematiken för att kunna definiera de områden som kräver reformer i syfte att långsiktigt arbeta för att samhället tar ett långsiktigt och hållbart ansvar för att utrota våldet som pågår i de privata rummen, våra hem. Alla nivåer i samhället är berörda av våldet i hemmen. Det börjar med de könsroller vi lär oss från barnsben till skolans differentierade behandling av tjejer och killar, till hur rättsväsendet bemöter kvinnor som blivit slagna av sin man eller fru, likaså hur män blir behandlade när de blir slagna av sin man eller pojkvän, samt hur barn som befinner sig i våldsdrabbade familjer får hjälp under sin uppväxt.

Rättsväsendet

I rättsväsendet finns idag en i grunden beskyddande attityd mot kvinnor, både i lag och tillämpning. Synen på kvinnan är att hon är mer sårbar och värnlös och därmed blir ett brott riktat mot henne belagt med ett större straffvärde än om samma brott hade riktats mot en man. Bakgrunden till detta ligger i våra socialt tilldelade könsroller, dvs kvinnor som maternalistiska och altruistiska fruar och mödrar. Men självklart har det patriarkala systemet vi lever i sin baksida för kvinnor. Mäns misshandel av kvinnor i hemmet betraktas oftast som lindrigare brott än annan misshandel. Christian Diesen, professor i processrätt, bedömer i sin bok *Likhet inför lagen* att detta beror på kvardröjande historiska skäl kombinerade med den biologistiska uppfattningen att det kan

Fel! Okänt namn på

vara svårt för en man att avhålla sig från våld när han anser sig provocerad av kvinnan han lever med.¹

Sedan kvinnofridsbrott infördes 1998 har upprepade övergrepp som sker inom en relation fått ett högre straffvärde än om brotten bedömts var för sig. Men om samma övergrepp hade begåtts av en "utomstående", dvs. av en främling eller ickefamiljemedlem, skulle detta ha bedömts mycket hårdare. Enligt Diesen lever det kvar ett synsätt inom rättsordningen som utgår från att kvinnan "tillhör" mannen, som dotter eller maka, och därmed är det ett mycket allvarligt brott att ge sig på "en annans" kvinna, men att ge sig på "sin egen" ses som förståeligt och lindrigt.²

För att öka kunskapen och förståelsen om genus, makt och våld i nära relationer hos våra jurister krävs ett ökat mainstreamingarbete på Sveriges juristutbildningar. I dagsläget brister utbildningen i att lära ut dessa perspektiv under bland annat de obligatoriska delarna processrätt och straffrätt.

Polisen

De strukturella bristerna hos polisen och i polisutbildningen har under senare tid uppmärksammats i häpnadsväckande fall som Osmo Vallo, Göteborgshändelserna osv. Det är hög tid att även sätta fokus på hur kvinnor som brottsoffer bemöts av polis-, åklagar- och domstolsväsende. Problematiken med det stora mörkertalet ger vid handen att polisutbildningen och även fortbildningen på polisens arbetsplatser måste ske i ett genusperspektiv.

- Kurs på *polisutbildningen* om kvinnors situation i samhället som brottsoffer. För ökad förståelse om varför få kvinnor anmäler våldtäkt. Rättspsykologi – bemötandet av kvinnan i första mötet och inför åklagare och domstol. Hur kan polisen agera som bäst för att skärpa rättssäkerheten och rättsstryggheten för kvinnliga brottsoffer.
- *Polisens handbok* i hur de ska bemöta kvinnor som utsatts för övergrepp är idag enbart ett alibi för en jämställdhetsmedvetenhet som inte existerar. Det krävs årliga uppdaterade obligatoriska utbildningar i jämställdhetsproblematiken i samhället och hur polisen kan förbättra situationen för kvinnor. Seminarier bör anordnas där bl.a. Sveriges kvinnojourer inbjuds att föreläsa.

Åklagar- och domstolsväsendet

Det är idag vanligt att domare och nämndemän tillåter sexistiska och kvinnoförnedrande frågor från svarandens ombud till käranden. Domslut från mål om kvinnofridskränkning, våldtäkter, sexuellt ofredande och andra typer av våldsbrott genomsyras generellt sett av förlegade föreställningar om kvinnans avsaknad av sexuell integritet. Bland annat Hovrätten i Västra Götaland skrev

¹ Diesen, Lernestedt, Lindholm & Petterson, *Likhet inför lagen*, Natur och Kultur, 2005, s. 226.

² A st.

Fel! Okänt namn på

i sitt remissvar till sexualbrottslagen att ”sexuell integritet är en modefluga”. Domarnas utbildning består i stora delar av att lära sig hur man ska döma som man alltid har gjort. Det tillhör inte Sveriges rättspositivistiska tradition att ha tvärvetenskapliga utbildningar om juridikens samspel med samhället vi lever i, och hur det påverkar domstolar och rättsväsendets bedömningar i stort. Det är dock av allra största vikt att domare och nämndemän genomgår obligatoriska jämställdhetsutbildningar och även blir uppdaterade om jämställdhetens utveckling och kvinnors situation på årliga seminarier.

Två år efter att den nya sexualbrottslagen trätt i kraft ska åklagarväsendets arbete med den nya lagtexten utvärderas. Utvärderingen syftar till att ta reda på om den nya lagens andemening tillämpas i praktiken. Därmed ges under dessa två år ett incitament för åklagarna att tillämpa lagen enligt dess mening. Trots detta krävs även för åklagare kontinuerliga jämställdhetsutbildningar med dagsaktuell information om situationen i samhället vad beträffar genus, makt och våld i nära relationer.

Kriminalvården

Idag diskuteras mycket om en individualisering av påföljderna. Det är viktigt att ge den dömda tillbörlig vård med hänsyn till förövarens bakgrund, brott och personlighet. I konsekvensens namn ska därför män som fällts för övergrepp mot kvinnor få en individualiserad påföljd för syn på kvinnor. Som ett led i kriminalvårdens reformering på förslag från betänkandet *Framtidens kriminalvård* (SOU 2005:54) bör även denna hänsyn tas vid val av påföljd hos domstolarna, och kriminalvården bör anpassa sitt utbud. Det finns idag 15 anstalter i Sverige som använder sig av det nya behandlingsprogrammet IDAP (Integrated Domestic Abuse Program) för män som misshandlar kvinnor. Under behandlingen i programmet lär sig männen se sitt eget våldsbeteende, ta ansvar för det och förstå hur det påverkar kvinnan och barnen i relationen. Enligt ansvariga på anstalten är försöket lyckat, och enbart ett fåtal av de män som behandlats enligt programmet har återfallit till sitt våldsamma beteende. Miljöpartiet de gröna anser att en problematisering av mansrollen är en viktig del av dessa behandlingsprogram. Denna typ av behandlingsprogram bör utvecklas och utvidgas.

Rättsmedicinskt samarbete

Ett av de största hindren idag mot kvinnors upprättelse efter övergrepp är att det saknas bevis om övergrepp på kvinnan. För att möjliggöra en mer rätts-säker process för kvinnor som har blivit utsatta för övergrepp skulle det krävas ett mer utvecklat samarbete mellan landstingen, kvinnojourerna och polisen. Genom att låta rättsläkare direkt undersöka kvinnan förbättras dokumentation av skador till följd av våld och sexuella övergrepp.

I Uppsala har man prövat denna modell och där finns nu en större anmälningsbenägenhet från kvinnor än i resten av landet. Av kvinnor som uppger till en kvinnojour eller myndighet att de har misshandlats polisanmäler 15 procent brottet. I Uppsala är motsvarande siffra 59 procent. Mindre än 20 procent av alla kvinnor som uppger att de har våldtagits av en nära bekant

Fel! Okänt namn på

polisanmäler brott. I Uppsala uppger Rikskvinnocentrum att 76 procent anmäler våldtäkten.

Skyddad identitet

Idag lever 770 personer i Sverige med skyddad identitet och är samtidigt kvarskrivna i sin hemkommun trots att de av säkerhetsskäl inte längre kan bo där. Av dessa personer är 520 kvinnor. De kvinnor som idag beviljats skyddad identitet av Skatteverket blir de detta på grund av att de "av särskilda skäl kan antas bli utsatta för brott, förföljelser eller allvarliga trakasserier".

De kvinnor som tvingas leva under skyddad identitet har många gånger svårt att få sitt liv och sin ekonomi att gå ihop. Det är till exempel omöjligt att nyttja sina sociala rättigheter, som högkostnadsskydd hos sjukvården och söka bostadsbidrag, eftersom detta kräver att kvinnan tillkännager sin identitet och kan kopplas till en särskild ort. Dessutom är skyddstelefon hos polisen en bristvara som leder till att dessa kvinnor tvingas införskaffa kostsamma mobilabonnemang. Detta är bara några exempel på hur vardagen försvåras av att personens skyddade identitet inte får tillräcklig uppbackning av kommunen och att lagen inte tillåter att den skyddade kan ta del av sina sociala rättigheter.

Just nu pågår en utredning som syftar till att utreda problemen med att leva med skyddade identitetsuppgifter till följd av hot. Denna utredning är en vital början på att åstadkomma en faktisk förändring av den verklighet som många förföljda kvinnor tvingas leva i. Idag ligger ansvaret för denna fråga hos Justitiedepartementet, som har övergripande ansvar för skyddad identitet, Finansdepartementet handlägger kvarskrivningsärenden medan Socialdepartementet och dess myndigheter har det yttersta ansvaret för att de sociala rättigheterna uppfylls.

Miljöpartiet de gröna anser att det krävs ett samlat ansvar hos ett departement för de personer som lever under sekretess till följd av hot.

Regeringen har tillsatt en särskild utredare, Heléne Fritzon, som har till uppdrag att ta fram förslag om hur socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor och deras barn kan stärkas (dir 2005:32). Denna utredning beräknas vara klar senast den 30 juni 2006. Utöver detta har Socialstyrelsen fått ett särskilt uppdrag att föreslå effektiva metoder för socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor, vilket ska redovisas först i slutet på 2006. Miljöpartiet de gröna anser att dessa åtgärder är viktiga. Vi förväntar oss att de på allvar tar tag i de problem som förföljda och hotade kvinnor lever med.

Det krävs vidare att kommunerna utbildas i fråga om sitt ansvar enligt socialtjänstlagen för att hjälpa utsatta personer. Det saknas ofta kommunala handlingsplaner för hur stödet till personer i denna situation ska ske. Det är viktigt att dessa verkställs så att kommunernas övergripande jämställdhetsarbete genomförs och synliggörs. Det är därför viktigt att socialtjänstlagen ändras så att kommunens ansvar tydliggörs vid dessa fall. Detta behandlas mer nedan under avsnittet "Kommunalt ansvar".

Kommunalt ansvar

I dag har endast 139 av Sveriges 290 kommuner kvinnojourer. Detta trots att det i alla kommuner finns rapporter och brottsstatistik om att kvinnor utsätts för våld. Enbart tre av Sveriges kommuner har kommunala kvinnojourer, resten drivs i ideell regi. Enligt Amnestys rapport om kommunernas kvinnofridsarbete *"Har ej prioriterat frågan"* svarar just de flesta kommunerna att de prioriterar andra frågor. I till exempel en kommun i Västra Götaland svarar politikerna att "andra frågor som exempelvis bil- och båtstölder har prioriterats högre".

De flesta kommuner är trots allt beroende av kvinnojourer och i dessa fall får kvinnojourer i grannkommuner ta det arbetet som kommunen inte tillgodoser sina egna invånare.

De senast uppgifterna om kommunernas bidrag till kvinnojourer publicerades 2001 i skriften *"Kommuner som blundar för mäns våld mot kvinnor"*, utgiven av det nationella rådet för kvinnofrid som instiftades efter kvinnofridspropositionen. Enligt rapporten bidrog kommunerna år 2000 med drygt 24 miljoner kronor till jourernas verksamhet. Det innebär i snitt ca 2,84 kronor per invånare.

Men att göra ekonomiska satsningar på kvinnojourer gör dessa kommuner motvilligt. Och det finns idag kommuner som inte har en handlingsplan för sitt kvinnofridsarbete. Amnesty fastslår i sin rapport *"Har ej prioriterat frågan"* att det krävs kommunövergripande politiska handlingsplaner som klargör det samlade samhällsansvaret för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, samt att kommunen identifierar de brister som finns och anger konkreta åtgärder och utvecklingsområden. Detta saknas enligt Amnestys undersökning i så gott som alla kommuner. Det är viktigt att på kommunal nivå upprätta dessa handlingsplaner. Detta borde utgå utifrån socialtjänstlagens skrivningar.

År 2001 beslutade riksdagen om en ändring av socialtjänstlagen enligt följande:

Socialnämnden bör verka för att den som utsatts för brott och dennes anhöriga får stöd och hjälp. Socialnämnden **bör** härvid särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp i hemmet kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.

Lagen bör i denna del skärpas. Socialtjänstlagen bör ändras i denna del så att "bör" byts ut mot "skall". Detta för att förtydliga socialnämndens ansvar, och ytterst kommunens ansvar, att ta tag i kvinnofridsarbetet.

Det är inte heller tillräckligt att kommunerna värnar om de heterosexuella kvinnor som utsätts för brott. Det är viktigt att alla personer oavsett sexuell identitet får en chans att få hjälp hos en kvinno- eller mansjour. Detta bör framgå av lagtexten och uppdraget till kommunen.

Dessutom är det i allra högsta grad relevant att män som söker hjälp för sitt aggressiva beteende får den hjälp de behöver. Det ska vara kommunens ansvar att tillgodose hjälp hos professionella manscenter till de män som söker hjälp.

Fel! Okänt namn på

Kvinnojourer

Kvinnojourerna organiseras genom SKR (Sveriges kvinnojourers Riksförbund) och ROKS (Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige). Terrafem är en kvinnojour för kvinnor av utländsk härkomst som behöver hjälp.

Jourerna bedriver ett mycket viktigt arbete för att hjälpa och ge hjälp till självhjälp åt kvinnor som behöver stöd efter psykisk och fysisk misshandel. De är en viktig del av kvinnors upprättelseprocess. Bland tjejjourerna arbetas också utåtriktat för att synliggöra tjejers livsvillkor och situation.

Det är viktigt att dessa jourer får medel för att genomföra verksamhet i hela landet. De medel som Miljöpartiet drivit igenom i vårbudgeten och som är preciserade i budgetpropositionen kommer att ge kvinno- och brottsofferjourerna ett tillskott på 81,5 miljoner kronor 2006 samt 100 miljoner kronor åren framöver. Även brottsofferjourer som arbetar specifikt med mäns våld mot kvinnor har möjlighet att ansöka om medel. En förutsättning är att kommunerna ska bidra med medel till jourverksamheterna. Det är dessutom viktigt att kvinnojourernas arbete synliggörs och uppvärderas.

Rikskvinnocentrum

Rikskvinnocentrum i Uppsala bedriver ett fantastiskt arbete mot mäns våld mot kvinnor. Deras arbete består i såväl klinisk verksamhet som forskning och utbildning. Man samverkar på ett bra sätt med andra berörda myndigheter och håller i utbildningar för domare, poliser och anställda inom hälso- och sjukvården. Man har också samarbete med Uppsala universitet där man erbjuder studenter akademiska kurser i mäns våld mot kvinnor. Miljöpartiet stöder aktivt förslaget att Rikskvinnocentrum ska ombildas till ett nationellt kunskapscentrum och har bidragit till att det har avsatts medel i budgetpropositionen för verksamheten. För att göra det nya kunskapscentret komplett bör även forskning och metodutveckling som rör män som misshandlar och barn som befunnit sig i familjer med kvinnofridsbrott kunna förläggas till kunskapscentret. Deras kompetens behöver spridas inom hela myndighetsväsendet.

Professionella mansmottagningar

Våldet mot kvinnor och barn är främst mäns ansvar och det är männen som måste förändra sina beteenden. Professionella mansmottagningar finns idag enbart på några få platser i landet. Vid dessa mansmottagningar ser vi en stadig ökning av män som söker hjälp med sitt våldsamma och aggressiva beteende.

Det är viktigt att på individplan möta de män som är hjälpsökande för sitt våldsbeteende och att det finns professionell hjälp för dessa män att tillgå i

hela landet. Därför behövs satsningar på professionella kriscentrum och mansmottagningar.

Det är oerhört viktigt att allt fokus inte hamnar på kvinnors förfördelning utan också att männens situation uppmärksammas. Det måste finnas vägar och verktyg för de män som söker sig bort från ett våldsamt och aggressivt beteende.

Mansjourer och killprojekt

Idag får mansjourerna i Sverige enbart en bråkdel av de resurser som kvinnojourerna tilldelas. Det är viktigt att inte bara arbeta skadereglerande med en problematik vars grund finns att finna bland de män som utför övergreppen. Det krävs satsningar på de förebyggande verksamheter som hjälper män med osäkerhet kring sin mansroll, våldsbeteende och problem med aggressivitet.

De projekt som leds av till exempel grupper som Normal och Sharaf-hjältar gör ett viktigt arbete ute i landets högstadieskolor där de träffar killar i grupper och diskuterar om hur det är att vara just kille. Det är viktigt att så tidigt som möjligt arbeta för att bryta könsmonster som grundläggs från det att vi är små.

Mansjouren i Stockholm som tar emot samtal från hela Sverige undviker idag att göra reklam för sig själva eftersom de inte har resurser nog att klara av anstormningen av de samtal och hjälpsökande män som då kommer. Det är alltså ett moment 22 för en av landets största mansjourer. Det är ett moment 22 som samhället har både ansvar och möjlighet att avhjälpa. Det krävs större resurssatsningar på mansjourer för att de ska kunna bedriva ett arbete som är avgörande för att komma åt problemet med existensen av våld i nära relationer.

Stockholm den 30 september 2005

Peter Eriksson (mp)

Maria Wetterstrand (mp)

Åsa Domeij (mp)

Gustav Fridolin (mp)

Helena Hillar Rosenqvist (mp)

Mikael Johansson (mp)

Jan Lindholm (mp)

Yvonne Ruwaida (mp)

Karin Svensson Smith (-)

Lars Ångström (mp)

Leif Björnlod (mp)

Barbro Feltzing (mp)

Lotta Hedström (mp)

Ulf Holm (mp)

Mona Jönsson (mp)

Claes Roxbergh (mp)

Ingegerd Saarinen (mp)

Mikaela Valtersson (mp)